

Van Zoelen, een bloedverwant van een lateren burgemeester van dien naam, had met Bayle samengewoond te Sedan en groote achting en vriendschap voor hem opgevat. Hij zond een afschrift van het stuk, waarbij de Academie te Sedan werd opgeheven naar Paets (Paëts of Paats) een man van grooten invloed (1), ten einde door toedoen van dezen voor zijn leermeester een plaats te Rotterdam te verkrijgen. Bayle schreef aan Paets, die hem spoedig mededeelde, dat hij hier benoemd was en dat hij zijn best zou doen voor zijn vriend Jurieu, wiens zaak zich «en bon train» bevond. Zonder Bayles hulp, «le Sieur Jurieu eût été contraint de s'en aller vite à Groningue», waar hij vroeger een hem aangeboden betrekking als Waalsch predikant geweigerd had (2).

Bayle meende in de vrije Republiek ongetwijfeld de rust te vinden, die hij voor zijne studiën behoefde, maar

---

(1) Zie over hem o. a.: *Nouvelles de la République des Lettres*, Oct. 1695 art. II. (*Oeuvr. div. de P. B.*, éd. 1727. Tom. I. p. 385-387), waar Bayle eene recensie geeft eener Epistola van H. V. P.(aets) ad B.(ayle) de nuperis Angliae Motibus cet. 1685, tegelijk ook in het Fransch (40) en in het Nederlandsch (120) verschenen. Deze werkzame man, die eene groote rol in Rotterdam speelde en buitengewoon gezant in Spanje was geweest, van wien ook brieven voorkomen in: *Praestantium et Erud. Virorum Epistolae*, in 1684 te Amsterdam herdrukt, stierf 8 Oct. 1685. Na veel te zijner eere te hebben gezegd, eindigt Bayle zijne modelrecensie aldus: «C'est comme journaliste dans la République des Lettres, que je suis obligé de parler ainsi. Mais que n'aurois-je pas à dire, si je parlois selon les sentimens de reconnaissance, dont je suis tout pénétré, pour les bienfaits que j'ai reçûs de cet illustre Defunt?».

In de bibliotheek der gemeente bevinden zich vele pamfletjes (o. a. die voorkomen bij Tiele, *Bibl. van Pamfletten* no. 7932—7942) in zake Paets en den franschen gezant, d'Avaux.

Zie verder over hem van der Aa, *Biographisch Woordenboek*.

(2) *La Chimère de la Cabale de Rotterd.* *Oeuvr. div.* Tom. II. p. 737 v.